

commissie voor de milieueffectrapportage

11901

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Flevokust te Lelystad**

10 december 2001

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Flevokust te Lelystad

10 december 2001

ISBN 90-421-0905-x
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Lelystad
Postbus 91
8200 AB LELYSTAD

uw kenmerk
bi1107863.hri

uw brief
2 oktober 2001

ons kenmerk
1198-47/Dk/cv

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Bedrijventerrein Flevo Kust te Lelystad

doorkiesnummer
(030) 234 76 03

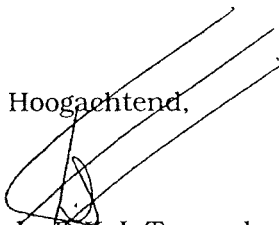
Utrecht,
10 december 2001

Geachte Raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Bedrijventerrein Flevo Kust te Lelystad. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bedrijventerrein Flevokust te Lelystad

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Flevo Kust te Lelystad

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffect-
rapport over Bedrijventerrein Flevo Kust te Lelystad,

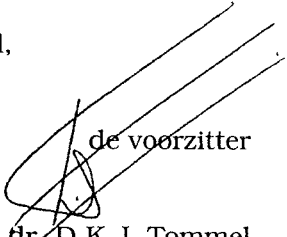
uitgebracht aan de Gemeenteraad van Lelystad door de Commissie voor de mili-
eueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Bedrijventerrein Flevo Kust te Lelystad,

de secretaris

ir. J.F.W. van Dijk

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 10 december 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	3
3.1 Probleemstelling	3
3.2 Doel	4
3.3 Beleid en besluitvorming.....	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	5
4.1 Algemeen	5
4.2 Beschrijving van de alternatieven.....	6
4.2.1 Structuur, milieuzonering en ontsluiting.....	6
4.2.2 Aanleg en fasering.....	8
4.2.3 Beheer	8
4.3 Nulalternatief/referentie	8
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	9
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN.....	9
5.1 Algemeen	10
5.2 Effecten op het abiotisch milieu	11
5.3 Biologische diversiteit	11
5.4 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	12
5.5 Leefbaarheid en veiligheid.....	12
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	13
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	13
8. EVALUATIEPROGRAMMA	13
9. VORM EN PRESENTATIE	14
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	14

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 oktober 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in de Flevopost d.d. 3 oktober 2001
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Natuurbeleid: beschermingsregels
6. Stappenplan voor het bepalen van significante milieugevolgen

1.

INLEIDING

Het College van Burgemeesters en Wethouders van de gemeente Lelystad heeft het voornemen een nieuw bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 200 ha, genaamd Flevo Kust, te ontwikkelen. Deze locatie was reeds onderwerp van studie voor bedrijfsvestiging in twee milieueffectrapporten: het Flevo Milieu- en Energiepark (1993) en het Omgevingsplan Flevoland (2000).

Het in de startnotitie beschreven voornemen richt zich met name op het inrichtingsniveau. Onderdelen van de voorgenomen activiteit vormen de aanleg van een slibdepot, een deels buitendijks aan te leggen multimodaal distributie- en overslagcentrum en overige bedrijvigheid waaronder een luchtschipwerf.

Voor een bedrijventerrein van deze omvang geldt een milieueffectrapportage (m.e.r.)-plicht. De bijzondere ligging van het toekomstige bedrijventerrein, in en grenzend aan gevoelige gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur ((P)EHS) onderstreept het belang van een m.e.r.-procedure.

Bij brief van 2 oktober 2001¹ is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Flevopost van 3 oktober 2001².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven;
- belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

De Commissie de informatie zoals weergegeven in het MER Omgevingsplan Provincie Flevoland (2000) en de Ontwikkelingsvisie Flevo Kust (2000) betrokken bij haar advisering.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2.

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Bij het op te stellen milieueffectrapport voor het voornemen om het bedrijventerrein Flevo Kust in Lelystad te ontwikkelen, acht de Commissie de volgende punten het meest van belang.

De behoefte aan het bedrijventerrein dient nader onderbouwd te worden. Daarbij moet apart worden ingegaan op de multimodale overslagterminal⁵, de luchtschipwerf, het slibdepot en het karakter van de overige bedrijvigheid. De locatie en vooral de begrenzing van het terrein als ook de keuze van Flevo Kust als bedrijventerrein voor de specifieke planonderdelen moet goed worden gemotiveerd.

Van sommige activiteiten is nog niet duidelijk of ze wel of niet doorgaan. Als in het MER deze zekerheid ook nog niet kan worden gegeven, dient voor de belangrijkste planonderdelen met scenario's te worden gewerkt.

Om aan te tonen of de voorgenomen activiteit van invloed is op beschermde natuurwaarden moeten conform het Structuurschema Groene Ruimte en de Vogel- en Habitatrichtlijn de beschermingsformules worden behandeld. Naast gebiedsgerichte beschermingsregels is het aannemelijk dat ook de wetgeving voor soortbescherming van toepassing is. Het MER dient in te gaan op de wijze waarop de duurzaamheidsambities, zoals die door de provincie Flevoland zijn benoemd, in de plannen zijn uitgewerkt.

Onder deze omstandigheden zal in het MER het accent liggen op milieuvriendelijke alternatieven voor het realiseren van de voorgenomen activiteit, bijvoorbeeld door een geringere terreingrootte en / of het realiseren van planonderdelen met geringe gevolgen voor het milieu en / of het elders realiseren van planonderdelen.

De in het MER ontwikkelde alternatieven moeten op kaart worden aangegeven en moeten worden beschreven op de aspecten: structuur, zonering, ontsluiting, fasering, aanleg en beheer.

De belangrijkste milieugevolgen die in het MER aan de orde moeten komen zijn: natuur en leefmilieu. Er moet daarnaast ook worden ingegaan op bodem en water, lucht, landschap en cultuurhistorie.

Aan de samenvatting moet veel zorg worden besteed om deze voldoende informatie te laten bevatten en zelfstandig leesbaar te maken voor bestuurders en belanghebbenden.

⁵ Betrek hierbij de lokale, regionale, nationale en internationale logistieke concepten.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

De keuze voor Flevo Kust als bedrijventerrein van bovenregionale betekenis is conform het gemeentelijke en provinciale beleid. Binnen de voorgenomen activiteit worden verschillende mogelijke deelactiviteiten genoemd: multimodale overslagterminal, luchtschipwerf, slibdepot en overige bedrijvigheid.

In het MER dient de behoefte aan het bedrijventerrein nader onderbouwd te worden, waarbij zowel beschouwingen op regionaal als op gemeentelijk niveau (de relatie met reeds aanwezige en /of te realiseren bedrijventerreinen) van belang zijn. Ga hierbij in op de aard, schaal en samenhang van de te realiseren bedrijvigheid, inclusief alle hierboven genoemde activiteiten. Speciale aandacht moet worden besteed aan de zwaardere categorieën bedrijven, de ontwikkeling van het bedrijventerrein indien de luchtschipwerf niet gerealiseerd zal worden en de noodzaak van de geplande overslagterminal. Hierbij dient ook ingegaan te worden op consequenties van recente economische ontwikkelingen.

Motiveer de locatiekeuze en begrenzing⁶ van het plangebied vanuit economische, sociale, ruimtelijke, ecologische⁷ en milieukundige overwegingen. Besteed hierbij nadrukkelijk aandacht aan de samenhang tussen de activiteiten en de relatie met activiteiten in de directe omgeving. Speciale aandacht is nodig voor:

- de samenhang tussen de multimodale terminal en de havenfaciliteiten bij de Flevocentrale⁸, de haven van Lelystad en de toekomstige aanleg/uitbreiding van wegen en spoor;
- de samenhang tussen de ontwikkeling van Flevo Kust en andere bedrijventerreinontwikkelingen binnen de gemeente;
- de randvoorwaarden die bij deze locatie voortvloeien uit de huidige wet- en regelgeving op het gebied van natuur.

⁶ De startnotitie is onduidelijk over de begrenzing. In de startnotitie is de begrenzing op figuur 2.1 ruimer dan die in figuur 1.1. De Ontwikkelingsvisie Flevo Kust geeft een nog ruimere begrenzing aan.

⁷ Voor deze locatie kunnen de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en de Habitatrichtlijn mogelijk leiden tot de verplichting om locatiealternatieven uit te werken (zie § 3.3).

⁸ Hierbij dient ook afstemming gezocht te worden met de aan de voorgenomen activiteiten van de centrale gekoppelde m.e.r.-procedure.

3.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en –verbetering, natuurbescherming en –beheer en overige duurzaamheidsaspecten worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

3.3 Beleid en besluitvorming

Vigerend beleid

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. De bestuurlijke status van nota's dienen in het MER te worden vermeld.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Aangegeven moet worden of er in het studiegebied en omgeving gebieden liggen die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen. De Commissie wijst hierbij op:

- het *Markermeer* en het *IJsselmeer* die zijn aangewezen als speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn en kerngebieden van de (P)EHS;
- de in het studiegebied gelegen bosgebieden en verbindingzones, waaronder het *Visvijverbos* en het *Houtribbos*, waarvan het eerstgenoemde onderdeel uitmaakt van de PEHS.

Indien de voorgenomen activiteit van invloed is op het voorkomen van natuurwaarden in bovengenoemde gebieden, moeten conform het Structuurschema Groene Ruimte⁹ en de Vogel- en Habitatrichtlijn in het MER de beschermingsregels worden uitgewerkt. Naast gebiedsgerichte beschermingsregels is het aannemelijk dat ook de wetgeving voor soortbescherming van toepassing is¹⁰. Bijlage 5 geeft een nadere beschrijving van de verschillende beschermingsformules.

Duurzaamheid vormt speciaal voor de provincie Flevoland een leidraad voor de ontwikkeling en inrichting van bedrijventerreinen (zie: Handreiking Duurzame kwaliteit op bedrijventerreinen, november 2000). Beschrijf de duurzaamheidsambities die aan de ontwikkeling van Flevo Kust ten grondslag liggen en plaats deze naast de provinciale (en landelijke) beleidskaders. Geef aan hoe zowel de omvang, de begrenzing als de segmentering passen binnen

⁹ PKB deel 4, blz. 64.

¹⁰ Zie ook de reactie van de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (bijlage 4)

het gemeentelijk en provinciaal beleid, waaronder het provinciale Omgevingsplan. Ga in op de op te stellen aandachtspunten per locatie, zoals genoemd in de brief van de provincie Flevoland.

Besteed tot slot aandacht aan de Beleidslijn Buitendijkse Ontwikkelingen IJsselmeergebied en de ruimtelijke reserveringen uit de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening ten behoeve van dijkversterking.

Te nemen besluiten

In het MER dient te staan dat het is opgesteld voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen 'Bedrijventerrein' en 'Overslagterminal' als ontwikkelingsonderdelen voor Flevo Kust van de Gemeente Lelystad. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij zijn betrokken. Tot slot moeten de andere besluiten worden aangegeven die moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

Indien voor de luchtschipwerf een procedure op grond van de Luchtvaartwet nodig is, dienen de consequenties hiervan te worden aangegeven.

Ook dient te worden ingegaan op de opmerking van de provincie Flevoland dat de Minister van Verkeer en Waterstaat mogelijk mede bevoegd gezag is bij besluiten over droogmakerijen en indijkingen.

4.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1

Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd. In het MER worden in ieder geval een meest milieuvriendelijk alternatief (mma), een nulalternatief (of referentie) en een voorkeursalternatief beschreven, tenzij het voorkeursalternatief samenvalt met het mma.

Alternatieven waarin niet wordt voldaan aan de randvoorwaarden uit het natuurbeleid zoals aangegeven in bijlage 5, zijn geen reële alternatieven en hoeven daarom in het MER niet aan de orde te komen. Dit in combinatie met de ambities ten aanzien van duurzaamheid leidt ertoe dat in het MER het accent zal moeten komen te liggen op milieuvriendelijke alternatieven.

Preventie mitigatie en compensatie

In het MER dient duidelijk te worden gemaakt welke preventieve en mitigerende maatregelen deel uitmaken van de betreffende alternatieven en varianten. Indien compensatie voor het verloren gaan van wezenlijke natuurlijke waarden aan de orde is (zie 3.3 en bijlage 5), dient in het MER te staan:

- omvang van benodigde compensatiegebied inclusief zoekgebied (indicatief);
- de beoogde kwaliteit van het compensatiegebied;
- een indicatie van de haalbaarheid van de compensatie.

Op voorhand is duidelijk dat verlies aan IJsselmeergebied in het plangebied moeilijk te compenseren is.

Ontwikkelen van alternatieven

De Commissie adviseert om voorafgaande aan de ontwikkeling van alternatieven, scenario's uit te werken voor:

- het al dan niet realiseren van de luchtschipwerf;
- het al dan niet realiseren van de overslagterminal, afgezet tegen continuering van gebruik van de bestaande haven;
- de ontwikkelingen van infrastructuur ten aanzien van het spoor- en wegennet.

Daarnaast dienen verschillende locaties (binnen- en buitendijks) van de overslagterminal en het al dan niet inpassen van een compensatiegebied te worden belicht.

Varianten voor de inrichting kunnen verder worden uitgewerkt op grond van de bouwstenen die in §4.2 aan de orde komen.

De alternatieven dienen te worden samengesteld tegen de achtergrond van (relevante combinaties van) genoemde scenario's en op basis van de bouwstenen.

Gezien het risico voor natuurwaarden, het feit dat de overslagterminal in het MER voor het Provinciale Omgevingsplan nog niet expliciet aan de orde is geweest en de mogelijkheid dat op provinciaal niveau alternatieve locaties aanwezig kunnen zijn voor een deel van de beoogde activiteiten, adviseert de Commissie een alternatief uit te werken waarbij de voorgenomen activiteit zo beperkt mogelijk wordt gehouden qua omvang en gevolgen voor het milieu.

4.2 Beschrijving van de alternatieven

4.2.1 Structuur, milieuzonering en ontsluiting

Structuur

De ruimtelijke opzet van de verschillende alternatieven voor het toekomstige bedrijventerrein moet worden beschreven en op een topografische ondergrond in beeld worden gebracht, dit mede in relatie tot de ruimtelijke onderlegger (geomorfologische-, landschappelijke en cultuurhistorische structuren en waterhuishoudkundige en ecologische patronen).

Om ook vanuit ecologisch opzicht een duurzaam bedrijventerrein te kunnen realiseren is het noodzakelijk ook een globale analyse uit te voeren naar de potenties voor natuurontwikkeling.

In het MER moet aan de orde komen:

- het geplande ruimtebeslag van het totale terrein (ook buitendijks) en van de onderdelen;

- de hoofdstructuur van het terrein; uitgeefbare ruimte, verdeling bebouwing, verhard oppervlak, water en groen; bouwhoogten, dubbel grondgebruik, ondergronds bouwen;
- de inpassing van bestaande waarden en belemmeringen (ruimtelijke elementen en structuren, bebouwing, wegen, buizen, leidingen, windturbines, verkaveling, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische elementen en de huidige natuurwaarden);
- de omvang, ligging en invulling van de ruimte voor groen en water in het plangebied in aansluiting op de bestaande en potentiële ecologische relaties, watersystemen, natuur- en bosgebieden;
- de flexibiliteit in het plan, waarbij moet worden aangegeven in hoeverre de gekozen structuur (ontsluiting, water, groen, uit te geven terreinen) geschikt is om wijzigingen in de maatschappelijke en economische behoeften op te vangen.

Milieuzonering

In het MER dient zowel de interne als externe zonering te worden uitgewerkt. De interne zonering betreft de locatie van het slibdepot, de overslagterminal, de luchtschipwerf alsmede de verdeling van bedrijfscategorieën per deelgebied of kavel binnen het bedrijventerrein. Bijzondere aandacht is nodig voor eventuele risicozones die rondom de luchtschipwerf moeten worden aangehouden in verband met de hauling out en launching zones.

De externe milieuzonering wordt bepaald door de te stellen woon- en leefmilieu-eisen vanuit de omgeving, waaronder de biologisch-dynamische (BD) en overige landbouwbedrijven, het nabijgelegen bestaande bedrijventerrein (De Oostervaart), de dichtstbijzijnde woonbebouwing, recreatie, natuur en eventuele andere functies in en om het gebied.

De milieuzonering moet in ieder geval worden uitgewerkt voor geluid en externe veiligheid. Indien relevant, dient tevens aandacht te worden besteed aan lokale luchtverontreiniging, zicht-, wind¹¹-, geur- en lichthinder¹². Inzicht moet worden gegeven in de gehanteerde uitgangspunten en rekenmethoden.

Aangegeven dient te worden welk risico er bestaat voor de omliggende natuur- en (BD)landbouwgebieden bij het vrijkomen van schadelijke stoffen in het geval van calamiteiten en hoe hier bij het ontwerp van het watersysteem rekening mee wordt gehouden.

Ontsluiting van het bedrijventerrein

Geef aan hoe het weg- spoor- en scheepvaartverkeer zich zal ontwikkelen tijdens en na de realisatie van het bedrijvenpark. Deze informatie is nodig om een beoordeling te kunnen geven ten aanzien van de aspecten geluidhinder, luchtverontreiniging door wegverkeer en scheepvaart en verkeersveiligheid. Hiervoor zijn gegevens nodig over:

- het aantal op het terrein werkzame mensen, inclusief verdeling naar tijd (etmaal, dag van de week) en daaruit voortvloeiende omvang van het personenverkeer en vervoer, naar vervoerwijzen, tijdstip (spits/dal/nacht);
- de aard en omvang van verwachte vaarbewegingen van en naar de terminal en de gebruikte vaarroutes in samenhang met bestaande vaarroutes;

¹¹ Ook de invloed op het bestaande windturbinepark (verminderde windopbrengst) dient te worden beschouwd (het windrecht).

¹² Zie ook de opmerking hierover in reactie 2 bijlage 4.

- de aard (bestemmings- en doorgaand) en omvang van het overige goederenvervoer (per rail en over de weg), onderscheiden naar tijdstip (dag/nacht) gerelateerd aan de verschillende soorten bedrijvigheid;
- de geplande wijzigingen in de infrastructuur (weg en spoor).

4.2.2

Aanleg en fasering

In het MER dient informatie te worden verschaft over:

- de wijze waarop de terminalhaven wordt aangelegd, inclusief het ophogen voor het realiseren van een eiland, het eventueel uitdiepen van een vaargeul en de daaruit voortvloeiende grondstromen;
- de wijze van bouwrijp maken van het overige terrein en het bijbehorende grondverzet/de grondbalans: selectief ophogen dan wel afgraven;
- de waterhuishoudkundige inrichting (waterbergingsmogelijkheden, ontwatering en afwatering in relatie tot de wijze van bouwrijp maken en het toekomstige beheer);
- realisatietermijn, omvang en intensiteit van bouwwerkzaamheden en -verkeer; wijze waarop rekening wordt gehouden met verstoringgevoelige populaties;
- de fasering van aanleg en uitgifte in zowel ruimte als tijd.

4.2.3

Beheer

In de praktijk blijkt het vaak moeilijk hoge ambities bij de verdere uitwerking van plannen en in het feitelijk gebruik 'vast te houden'. De Commissie adviseert in het MER te beschrijven op welke wijze potentiële win-win situaties op het gebied van vervoer-, grondstoffen-, afval-, energie-, vervoer-, en watermanagement zullen worden benut. In het bijzonder moet worden ingegaan op:

- de wijze waarop de zonering zal worden gehandhaafd bij de uitgifte en het beheer van het bedrijventerrein. Houd hierbij zowel rekening met externe belangen (omwonenden) als interne belangen (reeds gevestigde en nog te vestigen bedrijven). Geef aan welke rol het parkmanagement hierbij heeft;
- de vergunningen voor het gebruik van de luchtschipwerf (welke luchtvaartuigen zijn hier toegestaan en op welke momenten mag er hoe vaak worden gevlogen);
- de wijze waarop milieuvriendelijke bedrijfsinterne maatregelen gericht op het beperken van grondstoffengebruik, energie (energiebesparing en duurzame energieopwekking), water, afvalmanagement en mobiliteitsbeheersing, alsmede het reduceren van emissies naar bodem, water en lucht worden gestimuleerd;
- de wijze waarop zal worden toegezien op het daadwerkelijk realiseren van de duurzaamheidsambities inclusief de rol toebedeeld van een speciaal hiervoor op te richten beheersorganisatie (parkmanagement).

4.3

Nulalternatief/referentie

Uit de probleemanalyse moet blijken of er wel of geen reëel nulalternatief is. Alleen indien de analyse leidt tot een goede onderbouwing van alle deelactiviteiten binnen de randvoorwaarden van het natuurbeschermingsbeleid, kan in het MER worden volstaan met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief de autonome ontwikkeling als referentie voor de beschrijving van de milieugevolgen. In het andere geval is in het MER het niet-door-gaan (nulal-

ternatieven) van (onderdelen van) onderdelen van het voornemen een relevant alternatief.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Bij het mma ligt een kans om de ecologische opgave die de nationale, provinciale en gemeentelijke overheid aan het gebied en de onmiddellijke omgeving hadden toegedacht, verder in te vullen. Het mma moet zich richten op zowel een optimalisatie in natuurvriendelijke als in milieuvriendelijke richting. Dit kan in dit geval mogelijk leiden tot twee principieel verschillende benaderingen.

Voor de meest natuurvriendelijke invulling moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met het Vogelrichtlijngebied IJsselmeer en met de aanwezige wetsoorten¹³ binnen de grenzen van het terrein. Nieuwe natuurelementen in en om het terrein kunnen worden ingezet om een eventueel verlies van waarden elders in het studiegebied te compenseren. Bij de optimalisatie in milieuvriendelijke richting staan duurzaamheidsaspecten als bijvoorbeeld parkmanagement, een optimale geluidszonering, verantwoord water- en energiegebruik en ketenbeheer centraal.

Laat zien waar beide benaderingen elkaar kunnen versterken en waar ze in tegenspraak met elkaar zijn. Motiveer de uiteindelijke keuze voor één van de twee benaderingen of voor integratie van beide benaderingen bij de constructie van het mma.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

¹³ Die wetsoorten die vallen onder de Natuurbeschermingswet.

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied¹⁴, inclusief de autonome ontwikkeling, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd, inclusief ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Als niet zeker is of ingrijpende activiteiten zullen doorgaan, dan kunnen hiervoor opties worden uitgewerkt voor zover relevant voor 'win-win' situaties en/of cumulatie van effecten. Een voorbeeld is de Flevocentrale.

Het studiegebied moet (ruimer dan in de startnotitie) op kaart worden aangegeven. Het omvat de bedrijventerreinlocatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten. Daarbij moeten de landschapsecologische relaties van het plangebied worden aangegeven. Voor geluid omvat het studiegebied tevens de (woon)omgeving van die verkeersaders waar de invloed op de geluidbelasting meer dan 1 dB(A) is.

Om de gevolgen van de voorgenomen activiteit op effectieve wijze te bepalen, zou in het MER een aantal stappen kunnen worden doorlopen (zie bijlage 6). In het studiegebied kunnen de volgende gevoelige objecten en functies (receptoren) voor milieugevolgen worden onderscheiden:

- bewoners / recreanten;
- nabijgelegen BD- en overige landbouwbedrijven;
- biodiversiteit (beschermde gebieden en -soorten);
- aardkundige waarden (indien relevant);
- cultuurhistorische en archeologische structuren;
- landschappelijke kwaliteit.

Bij de beschrijving van de (potentiële) milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed, bijvoorbeeld positieve effecten als gevolg van verplaatsingen (globaal) van agrarische bedrijven;
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals eventuele klink en zetting;
- aangegeven moet worden of effecten tijdelijk dan wel permanent zijn;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten of de mate waarin effecten optreden moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controlebaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd;

¹⁴ In het MER moet worden gemotiveerd hoe is omgegaan met de opmerking van de inspraak over de 'clandestiene activiteiten' in het gebied van de viskwekerij.

- rekening moet worden gehouden met cumulatie van effecten, ook in relatie tot bestaande bedrijven;
- aangegeven moet worden wat de effecten van de fasering van aanleg en uitgifte in zowel ruimte als tijd zijn.

5.2 Effecten op het abiotisch milieu

Bodem, grond- en oppervlaktewater

Om de invloed op abiotische en biotische patronen en -processen te kunnen bepalen moeten de volgende basisgegevens worden verzameld en beschreven: geomorfologie, bodemopbouw; geohydrologische gesteldheid (grondwatertrappen, grondwaterstanden; grondwaterkwaliteit; stijghoogten; kwel / infiltratiesituatie); waterhuishoudkundige situatie en oppervlaktewaterkwaliteit. In het MER dienen de effecten beschreven te worden van:

- het bouwrijp maken en eventueel optredende klink op het grondwatersysteem;
- ophoging van het haveneiland en de eventuele aanleg van een vaargeul op de kwelsituatie;
- potentiële emissies naar bodem en water;
- en de (cumulatieve) gevolgen hiervan voor de bodem en de kwantiteit en kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in de directe omgeving.

Ten behoeve van de besluitvorming dient een watertoets te worden uitgevoerd, zie Handreiking Watertoets, Ministerie VenW, oktober 2001. Daarin moet ten minste worden ingegaan op hoogteligging, veiligheid tegen overstroming, te compenseren waterbergend vermogen, peilbeheer, waterkwaliteit en kwantiteit.

Lucht

Beschrijf de emissies naar de lucht door bedrijfsmatige activiteiten¹⁵ en het goederen- en personenverkeer en de gevolgen hiervan voor de luchtkwaliteit met name ten aanzien van geur, fijn stof, NO_x, CO en C_xH_y. Ga in op de gekozen wijze van energievoorziening en besteed speciaal aandacht aan de gevolgen van depositie op de (BD)landbouwgronden.

Duurzaamheid

Geef, waar mogelijk kwantitatief, aan op welke wijze zuinig is omgegaan met fossiele energie (CO₂-reductie, inzet duurzame energie), ruimte (intensief ruimtegebruik) en grondstoffen (grondbalans).

5.3 Biologische diversiteit

Hier gaat het om het beschrijven van de gevolgen voor de biodiversiteit van de alternatieven door wijzigingen in het abiotische milieu, ruimtebeslag (en versnippering) en verstoring (waaronder ook geluid, lichthinder, betreding). Het beschrijven van het vigerend natuurbeleid heeft daarbij tot doel om: (i) te beoordelen of het voornemen niet strijdig is met het beleid en (ii) het geeft inzicht in de mogelijkheden en beperkingen voor het ontwikkelen van alternatieven. In het MER moet daarom het volgende worden beschreven:

¹⁵ Ga hier bij uit van een 'worst case' scenario en invulling met de meest milieuhinderlijke bedrijven binnen de gekozen categorieën welke op het betreffende terreingedeelte zullen worden toegestaan.

- de situering in de regio van de ecologische hoofdstructuur en de provinciale uitwerking daarvan;
- de situering in de regio van Habitat- en Vogelrichtlijngebieden.

In het MER moeten de doelsoorten en overige soorten met een natuurbeschermingsstatus in beschouwing worden genomen die voorkomen in het studiegebied en / of in de aangrenzende natuurterreinen, die worden beïnvloed door de voorgenomen activiteit.

Van de geselecteerde soorten met een natuurbeschermingsstatus moet worden aangegeven:

- aanwezigheid in het studiegebied en in de onmiddellijk aangrenzende natuurterreinen van de populatie (voorkomen, verspreiding, grootte, dichtheid) en van het habitat (kwaliteit);
- belang / bijdrage van de populatie voor de nationale populatie;
- de verwachte verandering van de aanwezige stand door genoemde milieugevolgen zowel met als zonder mitigatie / natuurcompensatie en / of andere natuurbevorderende maatregelen.

5.4 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

In het MER moet worden aangegeven in welke mate sprake is van aantasting dan wel inpassing van aardwetenschappelijk/ landschappelijk / cultuurhistorisch/ archeologisch belangrijke elementen en patronen in het studiegebied. Voorts zou in het MER een beeldkwaliteitanalyse moeten worden gepresenteerd, waarbij de nadruk dient te liggen op de aanblik vanaf het water¹⁶.

5.5 Leefbaarheid en veiligheid

In het MER moet het volgende worden beschreven:

- transport, op- en overslag van gevaarlijke stoffen (ook over water) en het (groeps)risico hiervan;
- geluidhinder¹⁷ gecumuleerd voor verkeer, industrie en het geluid van luchtschepen (proefdraaien, proefvluchten, certificatievluchten en rondvluchten voor zover deze zijn toegestaan) op en rond het terrein;
- trillingshinder van zwaar goederenvervoer voor zover het door bewoonde delen van Lelystad zou kunnen gaan;
- zichthinder van de luchtschepen, aanlandmasten en bebouwing;
- de windeffecten, met name van de omvangrijke hangaars voor de luchtschipwerf, op de bestaande windturbines (opbrengstderving en het daarvoor veroorzaakte extra fossiel energiegebruik);
- het te verwijderen aantal (bedrijfs)woningen en andere bouwwerken;
- het verdwijnen van een aantal recreatiefuncties en de mogelijkheden van alternatieven daarvoor¹⁸.

¹⁶ Zie ook de inspraakreactie van de Provincie Flevoland, bijlage 4.

¹⁷ De geluidscontouren 50, 55 en 60 dB(A), het aantal geluidsbelaste (bedrijfs)woningen en het boven de respectievelijk 40 en 45 dB(A) geluidsbelaste oppervlak natuur- en recreatiegebied.

¹⁸ Zie inspraakreactie bewoners zoals genoemd in bijlage 4.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de (varianten, scenario's en) alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeenteraad van Lelystad moet bij de besluiten aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat het college van Burgemeester en Wethouders in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een

sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- een beschrijving op hoofdlijnen van de belangrijkste alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van die alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief indien dat afwijkt van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport Bedrijventerrein Flevokust
te Lelystad

(bijlagen 1 t/m 6)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 oktober 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	14 OKT. 2001
nummer	
dossier	1198-1+2 (3x)
kopie naar :	H/L/B:61

Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

LELYSTAD

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk bi1107863.hri	datum - 2 OKT. 2001
behandeld door H.F. Riepma	doorkiesnummer 0320 - 278571	Bijlagen div.	dossiernummer
onderwerp Startnotitie Flevokust.			

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zenden wij u overeenkomstig artikel 7.13, eerste lid, van de Wet milieubeheer, een drietal exemplaren van de startnotitie voor de m.e.r.-procedure Flevokust te Lelystad. De ontvangst van de startnotitie zal op 3 oktober 2001 in de Flevopost bekend worden gemaakt. Een exemplaar van de advertentietekst is bijgevoegd.

Overeenkomstig artikel 7.14, eerste lid, van de Wet milieubeheer verzoeken wij u ons uiterlijk 4 december 2001 te adviseren over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.

De naar aanleiding van bovengenoemde publicatie ontvangen reacties zullen zo spoedig mogelijk aan u worden toegezonden.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Lelystad

namens dezen,
hoofd van de afdeling milieu,

J.A. Willems.

b.a.

Gemeente Lelystad
Sector Bouw, Vastgoed en Milieu
Postbus 91
8200 AB Lelystad
Stadhuisplein 2
T 0320 27 89 11
F 0320 27 82 45
Bezoekadres: De Schans 18-02
www.lelystad.nl
gemeente@lelystad.nl

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de terinzagelegging van de startnotitie in de Flevopost d.d. 3 oktober 2001

bekendmaking start procedure milieu- effectrapportage Flevokust te Lelystad

Start m.e.r.-procedure

De raad van de gemeente Lelystad maakt ingevolge artikel 7.13, tweede lid, van de Wet milieubeheer het volgende bekend.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad heeft een startnotitie opgesteld waarin het voornemen wordt uitgesproken om een bedrijvenlocatie aan te leggen en in te richten ter plekke van het voormalige visvijvergebied ten zuidenwesten van de Flevocentrale. De locatie beslaat ca. 200 hectare.

De realisatie van dit bedrijventerrein is nodig om tegemoet te komen in de behoefte aan bedrijfsterrein in de regio in het algemeen en in de gemeente Lelystad in het bijzonder. De voorgenomen activiteit wil ruimte bieden voor lichte en middelzware bedrijvigheid, waaronder het bouwen van luchtschepen, een multimodaal overslagcentrum en een slibdepot. Deze startnotitie is een eerste stap in de procedure die moet leiden tot het opstellen van een milieueffectrapport. Het milieueffectrapport is bedoeld om de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu zichtbaar te maken. Het milieueffectrapport is een hulpmiddel om in de besluitvorming het milieubelang - tussen alle andere belangen - een volwaardige rol te laten spelen. De raad van de gemeente Lelystad zal als bevoegd gezag naar aanleiding van de startnotitie richtlijnen opstellen. In deze richtlijnen moet worden aangegeven wat het op te stellen milieueffectrapport ten minste moet bevatten.

Terinzagelegging

De startnotitie ligt met ingang van woensdag 3 oktober 2001 tot en met 14 november 2001 ter inzage bij de publieksbalie in het Stadhuis, Stadhuisplein 2 te Lelystad.

Inspraak

Ingevolge artikel 7.14, derde lid, van de Wet milieubeheer heeft eenieder de gelegenheid opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieueffectrapport. Deze opmerkingen kunnen uiterlijk tot en met 14 november 2001 schriftelijk worden toegezonden aan de gemeenteraad van Lelystad, Postbus 91, 8200 AB Lelystad.

Informatie

Voor meer informatie of voor het opvragen van een exemplaar van de startnotitie kunt u bellen met de heer H. Riepma van de afdeling milieu van de gemeente Lelystad, telefoon (0320) 278 571.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gemeente Lelystad

Bevoegd gezag: Gemeente Lelystad

Besluit: Vaststelling van bestemmingsplannen

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.2

Activiteit:

De gemeente Lelystad heeft het voornemen een nieuw bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 200 ha, genaamd Flevo Kust, te ontwikkelen. Het voornemen richt zich met name op het inrichtingsniveau. Onderdelen van de voorgenomen activiteit vormen de aanleg van een slibdepot, een deels buitendijks aan te leggen multimodaal distributie- en overslagcentrum en overige bedrijvigheid waaronder een luchtschipwerf.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 3 oktober 2001

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 december 2001

Bijzonderheden:

Voor het voornemen gelden de volgende bijzonderheden:

- deze locatie was reeds onderwerp van studie voor bedrijfsvestiging in twee milieueffectrapporten: het Flevo Milieu- en Energiepark (1993) en het Omgevingsplan Flevoland (2000);
- in navolging van de mogelijke realisatie van het planonderdeel luchtschipwerf, kan ook een procedure op grond van de Luchtvaartwet nodig zijn, met de nodige consequenties;
- in navolging van de mogelijke realisatie buitendijkse activiteiten kan de Minister van Verkeer en Waterstaat mogelijk mede als bevoegd gezag worden aangemerkt;
- gezien de ligging van het geplande bedrijventerrein Flevo Kust in en tussen gebieden die als beschermd (op basis van het Structuurschema Groene Ruimte en / of de Vogel- en Habitatrichtlijn) zijn aangemerkt, verdienen de consequenties van geldende beschermingsregels bijzondere aandacht;
- voor de aan het terrein grenzende Flevo-centrale, zal een afzonderlijke m.e.r.-procedure worden opgestart, waarbij afstemming wenselijk is.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. S.R.J. Jansen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

ing. P.M. Peeters

drs. G. de Zoeten

Secretaris van de werkgroep:

ir. J.F.W. van Dijk

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	2001-10-25	Vereniging onderzoek Flora en Fauna	Wageningen	2001-11-20
2.	2001-11-13	G.R. Klijnsstra en J.M. van Schaik	Lelystad	2001-11-20
3.	2001-11-15	Ministerie Verkeer en Waterstaat Directie IJsselmeergebied	Lelystad	2001-11-26
4.	2001-11-15	Provincie Flevoland	Lelystad	2001-11-26

BIJLAGE 5

Natuurbeleid: beschermingsregels

Structuurschema Groene Ruimte

In het MER moet worden beschreven of de beschouwde alternatieven, ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden in deze gebieden aantasten. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn indien ecologische processen blijvend verstoord raken (door bijvoorbeeld verandering van de waterhuishouding) of populaties van nationaal zeldzame of voor dat ecosysteem kenmerkende soorten planten of dieren zodanig worden verkleind, versnipperd of geïsoleerd dat hun lokale voortbestaan op termijn niet meer is verzekerd. Of de effecten van het geplande bedrijventerrein zo groot zijn dat wezenlijke waarden worden aangetast, is op voorhand niet te zeggen, maar als er naar verwachting wezenlijke waarden worden aangetast, moet worden aangegeven:

- of er redelijke/reële alternatieve locaties mogelijk zijn, dan wel alternatieve uitvoeringswijzen waarbij geen wezenlijke waarden worden aangetast. Indien dat het geval is zullen deze alternatieven moeten worden uitgewerkt op hetzelfde detailniveau als de overige alternatieven;
- of er een zwaarwegend maatschappelijk belang is voor realiseren van de activiteit in of nabij de gevoelige gebieden;
- welke fysieke compenserende maatregelen bij de alternatieven genomen kunnen worden, indien ook na het treffen van mitigerende maatregelen wezenlijke waarden worden aangetast (Zie bijvoorbeeld: Ministerie LNV, Directie Groene Ruimte en Recreatie: *Uitwerking compensatiebeginsel SGR*, oktober 1995).

Indien compensatie aan de orde is dient in het MER de volgende informatie te worden opgenomen:

- de omvang van het benodigde compensatiegebied inclusief zoekgebied (indicatief);
- de beoogde kwaliteit van het compensatiegebied;
- een indicatie van de haalbaarheid van de compensatie.

Vogel- en Habitatrichtlijn

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn het IJsselmeer en het Markermeer aangewezen als speciale beschermingszone. De consequenties van de hier uit volgende status, zullen in het MER systematisch aan de orde moeten komen. De beschermingsformule volgens de (dan van toepassing zijnde) Habitatrichtlijn (artikel 6) verloopt – vergelijkbaar met die volgend uit het SGR– in stappen:

- Bestaat er zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast?
- Als die zekerheid niet bestaat, zijn er alternatieve oplossingen die deze zekerheid wel kunnen geven?
- Bestaan er dwingende redenen van groot openbaar belang om het alternatief mét aantasting of onzekerheid over aantasting te rechtvaardigen indien aantasting van de natuurlijke kenmerken plaats vindt en bij ontstentenis van alternatieve oplossingen?
- Welke mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen indien het project wordt uitgevoerd?

Natuurbeschermingswet

Naast gebiedsgerichte beschermingsregels is het waarschijnlijk dat ook de wetgeving voor soortbescherming van toepassing is zodat moet worden aangegeven:

- welke planten- en diersoorten in het studiegebied voorkomen die op grond van nationaal (Natuurbeschermingswet) of internationaal beleid (Vogel- en de Habitatrichtlijn van de EU en (indien relevant) ook op de conventies van Bern, Bonn en Ramsar¹ een beschermde status hebben;
- of de activiteit niet zal leiden tot strijdigheden met artikel 23 en 24 van de Natuurbeschermingswet.

Het bevoegd gezag zal dienen te beoordelen of er een ontheffing op grond van artikel 25 Natuurbeschermingswet aangevraagd zal moeten worden. Indien dat het geval is dient het MER te beschrijven:

- of er andere bevredigende oplossingen bestaan;
- of afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- of er redenen zijn van - onder andere - groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard die een ontheffing mogelijk zouden kunnen maken (zie ook AMvB, *Besluit Ontheffingen en Vrijstellingen Natuurbeschermingswet*, artikel 2 a tot en met e.).

BIJLAGE 6

Stappenplan voor het bepalen van significante milieugevolgen

1. Aard en omvang van de fysieke ingrepen; Van de voorgenomen activiteit en de voorgestelde alternatieven worden de fysieke ingrepen geïdentificeerd. In H.4 van dit advies wordt gevraagd dit te beschrijven. Deze informatie is nodig om de potentiële milieugevolgen te kunnen beschrijven. Bij Flevo Kust verdwijnt landbouwgrond en alle kwaliteiten die daaraan zijn gekoppeld en deze wordt vervangen door voornamelijk infrastructuur en gebouwen.
2. Globale beschrijving en analyse van het studiegebied; Doel is het identificeren en beschrijven van de sleutelprocessen in het studiegebied die mogelijk verandering ondergaan en het identificeren van die functies en aspecten (receptoren) in de bestaande situatie die naar verwachting veranderingen zullen ondergaan bij realisering van het voornemen. Het betreft een kwalitatieve analyse op basis van bestaande informatie.
3. Potentiële milieugevolgen en de bestaande situatie; Alleen voor de onderscheiden receptoren moeten de potentiële milieugevolgen worden beschreven. De bestaande situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie) van deze receptoren moet worden beschreven om een vergelijking mogelijk te maken met de nieuwe situatie waarin het voornemen is uitgevoerd.

Het is niet zinvol om in een m.e.r. allerlei kenmerken te beschrijven waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat ze door de voorgenomen activiteit ongeroerd blijven. Pas als stap 1 en 2 zijn doorlopen heeft het zin om voor aspecten als hydrologie, biodiversiteit, archeologie, aardkunde etc. gericht onderzoek te doen.